

Ἐν τῇ μέσῃ τῶν εὐγενικῶν βασιᾷ χωριατοπούλλα, ὁ βασιλεὺς περαστικὸς ἀποθαμάστηκε τὴν (τὸ βασιᾷ κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἑς τὸν χορὸν) Χίος. 9) Ἐλκω τὸ γένος, κατάγομαι κοιν.: Φρ. Βασιᾷ ἀπὸ γενεᾶ - ἀπὸ σοί (ἐπὶ εὐγενοῦς καταγωγῆς). Ποιὸς ξέρει ἀποποῦ βασιᾷ ἢ σκούφια του; (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀγνώστου καταγωγῆς). Συνών. ἀποσέρνω 8, κρατῶ, σέρνω. 10) Ἐγείρομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου, σηκώνομαι Κρήτ.: Βάστα νὰ φύγωμε. 11) Σταματῶ σὺνηθ.: Βάστα μὲ σιγμῇ. 12) Ἐπιμένω Χίος: Γνωμ. Αὐτοῦ ποῦ βασιᾷς βάστα καὶ πάντα ἀλήθεια νὰ ᾄδῃς (παρότρυνσις πρὸς ἐμμονὴν εἰς γνώμην θεωρουμένην ἀληθῆ).

Γ) Μέσ. 1) Συγκρατοῦμαι που, δὲν ἐγκαταλείπω τὴν θέσιν μου ἢ δὲν ὑποχωρῶ σὺνηθ.: Ὁ στρατὸς βαστειέται ἑς τὴν θέσιν του. 2) Δὲν καταπίπτω σωματικῶς, διατηροῦμαι ἀκμαῖος κοιν.: Ἄν καὶ ἡλικιωμένος ὁ δεῖνα, βαστειέται καλά. Μ' ὅλα τὰ γεράματα βαστειέται, νὰ μὴ βασκαθῇ! 3) Ὑφίσταμαι Μῆλ.: Ἄσμ.

Σταυρέ, πῶς τὸ δυνάστηκες, ξύλο, πῶς τὸ βαστάχτης νὰ σταυρωθῇ ἀπάνω σου ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου;

4) Εἶμαι ἀνεκτὸς Λεξ. Δημητρ.: Δὲ βαστειέσαι μὲ τοῖς ἰδιοτροπίαις σου. Συνών. ὑποφέρω (ἰδ. ὑποφέρω).

5) Εἶμαι εὐπορος κοιν.: Βαστειέται ὁ δεῖνα κοιν. || Φρ. Βαστειέται ἀπὸ παρᾶδες (εὐπορεῖ) Ἄνδρ.

Μετοχ.=εὐπορος, πλούσιος Βιθυν. Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. Ρόδ. κ.ά.

βασωμένος ἐπίθ. Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βασώνω ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ οὐσ. βάσι.

Ὁ ἔχων ἢ ἀποκτήσας βάσιν, θεμέλιον, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ βασισθέντος ἐπὶ τοῦ στελέχους του σπαρτοῦ.

βάτα ὁ, Τσακων.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ παρ' Ἡσυχ. βάτης=ἀναβάτης.

Βούκεντρον διὰ τοῦ ὁποῖου φέροντος ἐνίστε καὶ σιδηρᾶν αἰχμὴν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον θραύουν τοὺς βώλους κατὰ τὴν ἀροτρίασιν. Συνών. βουκέντρι.

βατάκι τό, πολλαχ. σβατάτσι Εὐβ. (Κουρ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βάτο.

Μικρὰ βάτος. Συνών. βατόπουλλο, βατούδι, βατουλλάκι, βατούλλι, βατουλλό.

βάταλος ὁ, Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) βάταλο τό, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πβ. καὶ ἀρχ. βάταλος.

1) Τὸ μέρος τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰς σπάθας, τὸ ἀπανάξυλον, τὸ κατώξυλον καὶ τὸ ξυλόχτενον Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) 2) Πληθ. βάταλα, τὰ διάφορα μέρη ἐνὸς μηχανήματος Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βάταλος Κρήτ. Κύπρ. Βάταλα Ρόδ.

βατὲ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. βοῦ, τοῦ ὁποῖου εὐχρηστεῖ ὡς μετοχή. Ἰδ. Μδέφνερ Λεξ. 76.

Ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον ἔκλαυσέ τις, οἶον ἐπὶ νεκροῦ. Ἀντίθ. ἄβατε.

βατῆ ἢ, βατία Πόντ. (Ἀμισ.) βατῆ Ἡπ. Νίσυρ. κ.ά. βαδκῆ Κύπρ. βατὲ Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βατία κατὰ τὰ εἰς - ῆ - ὄν. φυτῶν.

1) Βάτος (I) 1, ὁ ἰδ., Ἡπ. Δ.Κρήτ. Κύπρ. Πόντ. (Ἀμισ.) κ.ά. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κεφαλλ. Κύπρ. καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Βατὲς Δ.Κρήτ. 2) Ἀκανθα Νίσυρ.

βατῆς ὁ, Σάμ. Χίος κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. - ῆ - ῆς.

Τόπος πλήρης βάτων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βατῶνας. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.)

βατειὰ ἢ, ἀμάρτ. βαδκειὰ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

Ὁ χρόνος τοῦ γενετησίου ὀργασμοῦ τῶν ζώων: Γνωμ. Καλὴ βαδκειὰ τὸν Ἀουστον τῶν γέν-να τὸν Γεν-νάριν (ἐπὶ τοῦ γινομένου εἰς τὸν ἀρμόζοντα χρόνον). Συνών. βά-τεμα 2.

βάτεμα τό, σὺνηθ. βάτιμα βόρ. ἰδιώμ. βάτεμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

1) Ἡ συνουσία τῶν ζώων, ὄχρεια. Συνών. βατε-μός. 2) Βατειὰ, ὁ ἰδ.

βατεμός ὁ, ἀμάρτ. βαδεμός Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. βατεύω.

Βάτεμα 1, ὁ ἰδ.

βατένιος ἐπίθ. Χίος—Κθεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 12.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. - ἐν - ῆς.

1) Ὁ ἐκ βάτου προερχόμενος Κθεοτόκ. ἔνθ' ἄν.: Βατένια βέρογα. 2) Ὁ ἐκ βάτου κατεσκευασμένος Χίος: Ἄσμ.

Καὶ βγάλαν του τὸ κάλυμμα καὶ τοῦ βάλαν γκαθένιον, τοῦ βγάλαν καὶ τὸ φόρεμα καὶ τοῦ βάλαν βατένιο (δηλ. τοῦ Χριστοῦ).

βατεύω κοιν. βατεύου βόρ. ἰδιώμ. βαδεύου Ἡπ. Μακεδ. βαντεύου Ἡπ. (Ζαγόρ.) βατεύω Θήρ. Κρήτ. Κύθν. Νάξ. Νίσυρ. Πάρ. Σύμ. κ.ά. βατεύου Εὐβ. (Κουρ.) βατεύω Κύπρ. Ρόδ. βατεύω Κύπρ. βατέγγου Τσακων. ματεύω Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ἡπ. Μεγίστ. μαδεύω Θράκ. (Μυριόφ.) ματεύω Θήρ. πατεύω Μεγίστ. πατεύου Λυκ. (Λιβύσσ.) πατέγου Καλαβρ. (Μπόβ.) γατεύω Ἡπ. (Πρέβ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. βατέω κατὰ τὸ ὀχεύω, δι' ὃ ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 236, ἢ καὶ ἀμάρτ. παλαιὸν βατεύω, δι' ὃ πβ. μεταγν. ἐμβατεύω. Ὁ τύπ. πατεύω ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ πατῶ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἔνθ' ἄν. Τὸ γατεύω ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ γάττα, ἐφ' ἧς κυριολεκτεῖται.

1) Συνέρχομαι, ἐπιβαίνω, ὀχεύω, ἐπὶ ζώων ἐν γένει κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Τσακων.: Τὸ ἄλογο βατεύει τὴν φοράδα. Ὁ τράγος βατεύει τὴν γίδα. Ὁ κόκορας βατεύει τὴν κόττα. Βατεύονται τὰ κατοίγια - τὰ περιστέρια - τὰ πρόβατα κττ. κοιν. Βατεμένο ἄβγὸ (τὸ φέρον γόνον) σὺνηθ. Συνών. βαρῶ Α 10. 2) Γονιμοποιεῖται, ἐπὶ σύκων Ἀμοργ.: Βατεύεται τὸ δαδρό. 3) Εὐνουχίζω Σαμοθρ. Συνών. μνουχίζω.

βατῶνας ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτο καὶ τῆς καταλ. - ῶ - ῆς.

Τόπος πλήρης βάτων. Συνών. βατῆς, βατου-δῆς, βατουρῶνας, βατουριά, βατῶνας.

βατζούλλι τό, Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ὑδατύλλιον. Ἰδ. Μδέφνερ Λεξ. §71.

Ὀλίγη ποσότης ὕδατος: Ἐγκίκα ἀπὸ τὰ κουρία λιγάτζι βατζούλλι ψουχρὲ (ἡπια ἀπὸ τὴν κανάτα λιγάκι νεράκι ψυχρό). Συνών. νεράκι.

βατὶ τό, (I) Θήρ. Κύπρ. Σίφν. Σύμ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάτος (II).

